

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Lupan Vadim în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2020, în cauza penală privind-l pe

BUȘTIUC Alexandr XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.10.2019 – 18.12.2019;

Instanța de apel: 21.01.2020 – 04.02.2020;

Instanța de recurs: 25.03.2020 – 13.05.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 18 decembrie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Buștiuc Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. i) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 30 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 32.864 lei au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la 03 august 2019, în jurul orei 22.00, inculpatul, aflându-se la domiciliul cet. Costin Andrei din XXXXX, a consumat cu ultimul băuturi alcoolice. Astfel, fiind în stare de ebrietate alcoolică, între Costin Andrei și Buștiuc Alexandr s-a iscat un conflict, urmare a căruia, Buștiuc Alexandr, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale – cauzarea suferințelor fizice, prevăzându-le și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, cu scopul de a-l omorî, i-a aplicat lui Costin Andrei multiple lovituri cu un hârleț în regiunea toracelui, gâtului și alte părți a corpului. După aplicarea loviturilor menționate, ultimul acționând cu o cruzime

deosebită i-a scos victimei globurile oculare, fapt confirmat prin lipsa acestora din orbite și scurgerile de sânge depistate în timpul examinării cadavrului.

În rezultatul acțiunilor infracționale a inculpatului, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201903C1711 din 07.10.2019, victimei i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de:

- plăgi despicate-tăiate a gâtului cu lezarea venei jugulare drepte, despicarea cartilajului laringean, cu hemoragii roșu-închise în țesuturile moi adiacente, anemia organelor interne – care sunt în legătură cauzală directă cu survenirea decesului și se califică ca vătămare corporală gravă;

- plăgi despicate-tăiate a feței cu despicarea limbii și pe torace care se califică ca vătămare corporală medie;

- traumă facio – cranio - cerebrală închisă: echimoze, excoriații, plagă contuză a capului și feței, enuclearea traumatică a ochilor cu hemoragii roșu-închise în țesuturile moi ale orbitei, fractura osului maxilar pe dreapta, hemoragii în țesuturile moi epicraniene, hemoragii în mușchii temporali bilateral, fractura peretelui posterior a orbitelor bilateral, hemoragii subarahnoidiene temporal bazal bilateral, care se califică ca vătămare corporală gravă;

- traumă toraco - abdominală închisă: echimoze, excoriații a toracelui și abdomenului - care se califică ca vătămare corporală neînsemnată;

- echimoze și excoriații la nivelul membrelor superioare și inferioare – care se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

În urma leziunilor corporale grave necompatibile cu viața, victima a decedat la locul faptei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Lupan Vadim, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie numită pedeapsă sub formă de închisoare reală pe un termen de 13 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Astfel, apelantul în susținerea apelului declarat a indicat, că atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de judecată inculpatul și-a recunoscut vina și a dat declarații corespunzătoare în vederea elucidării circumstanțelor cauzei, în acest mod contribuind activ la stabilirea adevărului, iar în cadrul ședinței preliminare a formulat cerere de examinare a cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel încât a recunoscut integral circumstanțele indicate în rechizitoriu.

Mai mult de atât, organul de urmărire penală a fost sesizat despre săvârșirea infracțiunii în baza denunțului făcut de inculpat, care s-a prezentat benevol la Inspectoratul de Poliție din mun. Chișinău, sect. Râșcani, comunicând faptele săvârșite. Drept urmare, potrivit apelului se solicită aplicarea unei pedepse mai

blânde, având în vedere că inculpatul a conștientizat pericolul social al faptei comise și urmează calea corijării, iar la etapa urmăririi penale cât și în instanța de judecată a fost de acord cu demersul înaintat de procuror cu privire la aplicarea sau prelungirea măsurii preventive sub formă de arest.

Totodată, la examinarea cauzei în primă instanță apărarea a solicitat să-i fie aplicată inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, pe un termen de 10 ani, iar procurorul a solicitat ca inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa închisorii pe un termen de 13 ani. Prin urmare, în apel apărarea solicită ca instanța să i-a în considerare circumstanțele cauzei și atitudinea pe care a avut-o inculpatul față de fapta comisă, astfel încât să solicităm casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, să-i fie stabilită inculpatului pedeapsa solicitată de acuzatorul de stat în primă instanță sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2020, apelul avocatului Lupan Vadim a fost respins ca nefondat. Sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult ca atât, în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond inculpatul până la începerea cercetării judecătorești, a declarat personal, prin înscris autentic, că recunoaște faptele invocate în rechizitoriu și că solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și nu solicită administrarea de noi probe (f.d. 31, vol. II), iar instanța de fond, prin încheierea protocolară din 18 noiembrie 2019 a admis cererea inculpatului, dispunând examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod procedură penală.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Mai mult ca atât, conform caracteristicii eliberate inculpatului, rezultă că acesta se caracterizează nesatisfăcător și anume, face abuz de alcool, este în vizorul

angajaților poliției ca persoană care anterior a fost judecată, predispusă la săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor. Mereu a fost observat că se află în compania persoanelor care prezintă interes pentru poliție. (f.d. 52), iar conform datelor Serviciului Evidență operativă a MAI inculpatul anterior a mai comis infracțiuni. (f.d. 53). Conform informației IMSP DRN, inculpatul se află la evidență la medicul narcolog cu diagnoza „consumator de substanțe narcotice, polinarcomania (spais, cannabis)” din 05.11.2018. (f.d. 51).

La adoptarea sentinței de condamnare, instanța de fond a ținut cont de semnele obiective ce țin de realizarea faptei comise de inculpat or, în cazul dat, suntem în prezența unui omor, săvârșit cu o deosebită cruzime, or deosebită cruzime a lui Buștiuc Alexandr în privința părții vătămate, se desprinde din modul și caracterul aplicării loviturilor de către inculpatul, totalitatea leziunilor corporale cauzate victimei, în regiunea vitală a corpului, precum și obiectul cu care au fost aplicate loviturile. Folosirea obiectului apt de a produce moartea – hârlețul, cu care au fost aplicate loviturile, dovedesc intenția inculpatului de a omorî pe Costin Andrei, adică inculpatul a conștientizat consecințele letale pentru partea vătămată ca rezultat al acțiunilor sale și a dorit survenirea lor, mai mult și a dorit cauzarea de suferințe fizice prin faptul că în timpul loviturilor uda cu apă partea vătămată după care continua cu aceiași cruzime să lovească partea vătămată peste cap.

Conform înscrisurilor anexate la prezenta cauză penală, s-a constatat faptul, că acesta nu este la prima abatere și că ultimul în societate manifestă periodic un comportament agresiv și violent, ceea ce se denotă și din constatările stabilite prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 2017 și anume că, „ultimul a manifestat un comportament agresiv exprimat prin aplicare de lovituri cu pumnul în regiunea feței și picioarele în regiunea corpului față de victimă”, totodată „a luat hârlețul și a lovit în contorul de electricitate, în mobila din casă, în sticlele de la geamuri și uși, deteriorându-le și a amenințat victima că îi va tăia gâtul cu hârlețul” (f.d. 54).

În astfel de împrejurări, s-a conchis că față de inculpatul poate fi aplicată pedeapsa penală doar detențiunea pe viață.

Astfel, instanța de apel a considerat că, reieșind din multitudinea loviturilor și caracterul acestora depistate la victimă, instanța de fond urma a-i aplica inculpatului pedeapsa maximală prevăzută la art. 145 alin. (2) Cod penal, detențiunea pe viață, însă ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut faptele invocate în rechizitoriu și a solicitat ca examinarea cauzei să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța de fond corect în cazul dat i-a aplicat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, potrivit cărora inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

În astfel de circumstanțe, argumentele apelantului de a-i aplica inculpatului o pedeapsă mai blândă, nu sunt fondate și dacă vor fi acceptate asemenea argumente, pedeapsa aplicată nu-și va atinge scopurile de îndreptare și reeducare a persoanei condamnate.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Lupan Vadim în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6, 10 Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțarea în această parte a unei noi decizii prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 13 ani în penitenciar de tip închis.

În motivare recurentul a indicat următoarele:

- atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de judecată inculpatul și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii;
- a contribuit activ la stabilirea adevărului;
- organul de urmărire a fost sesizat despre săvârșirea infracțiunii în baza denunțului făcut de inculpat, care s-a prezentat benevol la Inspectoratul de poliție din mun. Chișinău;
- la examinarea cauzei în prima instanță, procurorul a solicitat ca inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa închisorii pe un termen de 13 ani.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat se constată că, recurentul critică decizia sub aspectul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*, însă Colegiul, analizând decizia atacată, conchide că nici un temei prevăzut de norma menționată nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În acest sens, Colegiul reține că, autorul recursului este de-acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor sale și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa care i-a fost aplicată, apreciind-o drept una prea aspră.

Potrivit textului recursului, recurentul critică decizia recurată sub aspectul individualizării greșite a pedepsei aplicate în privința inculpatului, temei prevăzut în pct. 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*. Analizând acest temei în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare.

Motivele precum că instanțele incorect au individualizat pedeapsa, neacordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, Colegiul le consideră drept lipsite de temei, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de

evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, la stabilirea pedepsei lui Buștiuc Alexandr, atât prima instanță, cât și instanța de apel, care a menținut soluția adoptată de prima instanță, au ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art. 75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor excepțional de grave, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, de condițiile de viață ale acestuia, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, că și-a recunoscut vina și s-a căit sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării acestuia, corect ajungând la concluzia că corijarea și reeducarea acestuia poate avea loc doar prin izolarea lui de societate pe termenul stabilit.

Astfel, Colegiul conchide că concluziile instanțelor inferioare corespund circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii. Totodată, la numirea pedepsei inculpatului instanțele de fond au ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Or, conform art. 16 alin. (5) Cod penal, infracțiunea săvârșită de către Buștiuc Alexandr, prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor excepțional de grave, ce se pedepsește cu detenția pe viață.

De asemenea, instanța de recurs nu vede necesitatea de a dezbate, prin alte argumente, toate alegațiile din această cerere de recurs, deoarece careva temeiuri de casare ex officio Colegiul nu a stabilit.

Cele consemnate supra, evidențiază o dată în plus că instanța de apel a acordat o atenție sporită materialelor acestei cauze, prin argumente temeinice corect a individualizat pedeapsa inculpatului de comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat.

Colegiul consideră oportun de a se referi și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art. 6§1 al Convenției (a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija vs. Spain, 9 decembrie 1994, §29). Totuși, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument al părților, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și

circumstanțele cauzei. Or, în opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010).

Referitor la faptul că procurorul în prima instanță a solicitat o pedeapsă de 13 ani închisoare nu este relevant deoarece, conform prevederilor art. 53 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, procurorul în instanța de judecată își expune părerea asupra pedepsei care urmează a fi aplicată, părere care nu are caracter obligatoriu pentru instanță, dat fiind că doar instanța este competentă să decidă ce pedeapsă merită inculpatul pentru infracțiunea săvârșită și s-și argumenteze soluția, ceea ce au și făcut atât instanța de fond cât și instanța de apel, soluție preluată în totalitate și de către instanța de recurs.

Având în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale pertinente și relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar declarat de apărătorul inculpatului, sunt vădit neîntemeiate.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că motivele invocate în recursului ordinar declarat de către avocatul Lupan Vadim în numele inculpatului, nu sunt motive care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Lupan Vadim în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2020, în cauza penală privind-l pe Buștiuc Alexandr XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 iunie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion